

OBSAH

O AUTORECH	5
AUTOŘI JEDNOTLIVÝCH KAPITOL	7
SEZNAM ZKRATEK	9
1 ÚVOD	19
1.1 Základní metodologická východiska této publikace	19
1.2 Struktura předkládané publikace	21
1.3 Autorský kolektiv a okolnosti vzniku publikace	22
1.4 Základní metodologický rámec a cíle	22
OBECNÁ ČÁST	25
2 PRÁVNÍ RÁMEC, VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	27
2.1 Rodičovství	27
2.2 Rodinné pouto	29
2.3 Povinnosti a práva rodičů spojená s osobností dítěte a povinnosti a práva osobní povahy	30
2.4 Rodičovská odpovědnost	33
2.4.1 Od konkurence ke kooperaci	35
2.4.2 Rovné postavení rodičů	37
2.4.3 Nositelé rodičovské odpovědnosti	38
2.4.4 Vykonavatelé rodičovské odpovědnosti	39
2.4.4.1 Výkon rodičovské odpovědnosti nezletilého rodiče, který nenabyl plné svéprávnosti	39
2.4.4.2 Výkon rodičovské odpovědnosti rodiče omezeného ve svéprávnosti	41
2.4.5 Nezletilé ne plně svéprávné dítě	44
2.4.6 Obsah rodičovské odpovědnosti	46
2.4.6.1 Péče o dítě	46
2.4.6.2 Ochrana dítěte	48
2.4.6.3 Výchova dítěte	49
2.4.6.4 Vzdělání a pracovní uplatnění dítěte	53
2.4.6.5 Bydliště dítěte	55
2.4.6.6 Udržování osobního styku s dítětem	57
2.4.6.7 Zastupování dítěte	63

2.4.6.8	Správa jmění dítěte	65
2.4.7	Konflikty rodičů týkající se výkonu rodičovské odpovědnosti	66
2.4.7.1	Forma péče	67
2.4.7.2	Péče po rozvodu/rozchodu rodičů v případě, kdy rodiče uzavírají dohodu – kritika právní úpravy	68
2.4.7.3	Významné záležitosti dítěte	69
2.5	Nejlepší zájem dítěte	72
2.5.1	Nejlepší zájem dítěte a jeho povaha	78
2.5.2	Právní hodnota, zásada, norma, či subjektivní právo?	81
2.5.3	Posuzování a zjištění nejlepších zájmů dítěte (assessment and determination)	85
2.5.3.1	Názor dítěte	85
2.5.3.2	Identita dítěte	86
2.5.3.3	Zachování rodinného prostředí a navázaných vztahů	86
2.5.3.4	Péče, ochrana a bezpečí dítěte	87
2.5.3.5	Situace zvláštní zranitelnosti dítěte	87
2.5.3.6	Právo dítěte na zdraví	87
2.5.3.7	Právo dítěte na vzdělání	88
2.5.4	Vyvažování prvků při posuzování a zjišťování nejlepších zájmů dítěte	88
2.6	Participace dítěte, zjišťování názoru, slyšení dítěte	90
2.6.1	Právní zakotvení participace dítěte	91
2.6.2	Právo dítěte na informace	94
2.6.3	Slyšení dítěte, § 100 odst. 3 OSŘ a věk dítěte	95
2.6.4	Postup soudu při zjišťování názoru dítěte	97
2.6.5	Relevance názoru dítěte	98
2.6.6	Domněnka schopnosti dítěte názor projevit	100
2.6.7	Neprovedení přímého slyšení dítěte	102
2.6.7.1	Nedostatečná rozumová vyspělost	102
2.6.7.2	Výslech jiné osoby	103
2.6.8	Participační právo dítěte a nejlepší zájem dítěte	104
2.6.9	Souhlas dítěte	105

2.7 Procesní aspekty – řízení ve věcech rodinněprávních a řízení ve věcech péče soudu o nezletilé	107
2.7.1 Pojem rodinněprávních řízení a prameny jejich právní úpravy	107
2.7.2 Procesní zvláštnosti rodinněprávních řízení	108
2.7.2.1 Příslušnost soudů	108
2.7.2.2 Účastníci řízení a státní zastupitelství	111
2.7.2.3 Zastoupení účastníků řízení	115
2.7.2.4 Průběh řízení	120
2.7.3 Péče soudu o nezletilé	123
2.7.3.1 Pojem a charakter	123
2.7.3.2 Předmět řízení	131
2.7.3.3 Procesní subjekty	136
2.7.3.4 Předběžná opatření	138
2.7.3.4.1 Úvod	138
2.7.3.4.2 Právní rámec předběžné úpravy poměrů dítěte v rámci péče o nezletilé	138
2.7.3.4.3 Potřeba zatímní úpravy poměrů	145
2.7.3.4.4 Procesní aspekty předběžného řízení/ rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření	149
2.7.3.5 Průběh řízení	154
2.7.3.5.1 Průběh řízení obecně (dokazování)	154
2.7.3.5.2 Rozhodnutí ve věci samé a jeho specifika	156
2.7.3.6 Náprava vadných rozhodnutí	161
2.7.3.7 Výkon rozhodnutí	163
2.7.3.7.1 Základní informace o výkonu rozhodnutí v oblasti péče soudu o nezletilé	163
2.7.3.7.2 Problematické aspekty výkonu rozhodnutí o péči	164
3 KONFLIKTY MEZI RODIČI – TEORETICKÁ VÝCHODISKA	168
3.1 Partnerství a rodičovství z pohledu sociální psychologie a sociologie	170

3.1.1 Partnerství	171
3.1.2 Partnerské konflikty	173
3.1.3 Rodičovství	174
3.1.4 Spolurodičovství	178
3.2 Rodičovský konflikt	181
3.3 Rodičovský konflikt v systémové perspektivě	186
3.3.1 Sourozenci	187
3.3.2 Prarodiče	191
ZVLÁŠTNÍ ČÁST	197
4 NÁSTROJE ŘEŠENÍ RODIČOVSKÝCH KONFLIKTŮ POHLEDEM JEDNOTLIVÝCH PROFESÍ	199
4.1 K obsahu této části	199
4.2 Nástroje soudu	199
4.2.1 Úvodem, rozhodovací pravomoc a nestrannost a nezávislost soudce	199
4.2.2 Autoritativní rozhodnutí jako nástroj řešení rodičovských konfliktů	203
4.2.3 Procesní nástroje aplikovatelné v průběhu řízení	208
4.2.3.1 Postup podle § 474 ZŘS jako nástroj řešení rodičovského konfliktu (využití tzv. pomáhajících profesí)	208
4.2.3.1.1 Obecné informace	208
4.2.3.1.2 Problematické aspekty ustanovení § 474 ZŘS	210
4.2.3.2 Přerušování řízení a odročení jednání	216
4.2.3.3 Jiný soudní rok	218
4.2.3.4 Rozhovor soudce s rodiči	220
4.3 Orgán sociálně-právní ochrany dětí	223
4.3.1 Orgán sociálně-právní ochrany jako kolizní opatrovník dítěte	224
4.3.2 Orgán sociálně-právní ochrany dětí jako správní orgán vykonávající sociálně-právní ochranu	226
4.3.3 Nástroje OSPOD	226
4.3.3.1 Tzv. řízený rozhovor	227
4.3.3.2 Tzv. sociální šetření v rodině	229
4.3.3.3 Podíl na realizaci participačních práv dítěte	231

4.4 Advokát	232
4.4.1 Úvodem	232
4.4.2 Advokát – právní úprava a kompetence	233
4.4.3 Vztah advokáta a klienta	236
4.4.4 První kontakt advokáta s klientem	239
4.4.5 Co chce klient a jak to zjistit	243
4.4.6 Advokát a jeho vlastní názor	245
4.4.7 Kde jsou meze zájmu klienta	246
4.4.8 Advokát jako mediátor	250
4.4.9 Nezletilé dítě jako klient	251
4.4.10 Hojivá advokacie	252
4.4.11 Advokát a rodinné spory	254
4.4.11.1 Role advokáta (nástroje řešení konfliktu)	254
4.4.11.2 Role advokáta při prohloubení konfliktu	256
4.5 Mediátor	257
4.5.1 Základní vymezení mediace a rodinné mediace	257
4.5.1.1 Rodinná mediace	258
4.5.1.2 Rozvodová mediace	259
4.5.1.3 Mediace na ochranu dětí	260
4.5.2 Vymezení role mediátora	261
4.5.3 Nástroje mediátora	262
4.6 Poradny a jiné subjekty	264
4.6.1 Poradny	264
4.6.2 Jiné subjekty	265
4.6.3 Poradny a jiné subjekty jako subjekty aplikující nástroje řešení rodičovských konfliktů	267
4.7 Propojení profesí (interdisciplinarita)	267
4.7.1 Smysl a účel propojení profesí	267
4.7.2 Význam interdisciplinární spolupráce z hlediska reálné možnosti státních orgánů	269
4.7.3 Jednotné principy v přístupu k rodičům a dětem jako podstata interdisciplinární spolupráce	271
4.7.4 Potřeby rodičů a jejich saturace v rámci interdisciplinární spolupráce	276
4.7.5 Interdisciplinarita a zajištění výkonu práv dítěte	278
4.7.6 Fungování interdisciplinární spolupráce v praktických souvislostech	279

4.7.6.1	Konkrétní postupy v rámci interdisciplinární spolupráce (obecný pohled)	281
4.7.6.1.1	Fáze před zahájením soudního řízení ...	281
4.7.6.1.2	Fáze po zahájení soudního řízení	282
4.7.6.1.3	Odborná pomoc	285
4.7.6.1.4	Neuzavření dohody rodiči po všech intervencích, autoritativní rozhodnutí soudu	287
4.7.6.2	Konkretizace některých postupů zúčastněných institucí (specifikace postupů)	288
4.7.6.2.1	Edukace rodičů	288
4.7.6.2.2	Jiný soudní rok	290
4.7.7	Interdisciplinární spolupráce a rodinná mediace (výsledky průzkumu v Olomouci v roce 2012)	292
5	NÁZORY PRAKTIKŮ NA EFEKTIVITU ŘEŠENÍ RODIČOVSKÝCH KONFLIKTŮ – VÝSLEDKY PILOTNÍHO DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	295
5.1	Vznik dotazníku, sběr dat, způsob analýzy a prezentace výsledků	295
5.2	Preference postupů řešení rodičovských konfliktů (kvantitativní analýza)	296
5.3	Volné výpovědi praktiků (kvalitativní analýza)	301
5.3.1	Shoda napříč profesemi	302
5.3.1.1	Efektivní je spolupráce vícera institucí (v tom cochemská praxe)	302
5.3.1.2	To rodiče mají být zodpovědní za rozhodnutí o jejich dítěti	303
5.3.1.3	Ke každému případu je potřeba přistupovat individuálně	303
5.3.2	Problematická témata	303
5.3.2.1	Z procesu se často „vytrácí dítě“	304
5.3.2.2	Otázka času je důležitá – kdy je rychlost k prospěchu a kdy na škodu	304
5.3.2.3	Když se někdo dohodnout nechce, tak se nedohodne	304
5.3.2.4	„Potrestání“ nespolupracujícího rodiče	305
5.3.2.5	„Patchworková rodina“	305

5.3.3	Kritika postupů a aktérů	305
5.3.3.1	Mediace	305
5.3.3.2	OSPOD	306
5.3.3.3	Soudci	306
5.3.3.4	Soudní řízení vůbec	306
5.3.3.5	Střídavá péče	306
5.3.3.6	(Ne)dostupnost odborné péče	306
5.3.4	Návrhy způsobů řešení rodičovských konfliktů	307
5.3.4.1	Optimalizace použití stávajících řešení dle hloubky a předmětu konfliktu	307
5.3.4.2	Návrhy jiných řešení	308
5.4	Shrnutí a závěry	310
6	ZÁVĚREM	313
	ZUSAMMENFASSUNG	317
	POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	321
	Monografie, knihy a komentáře	321
	Odborné články, příspěvky ve sborníku, jiné zdroje	326
	Internetové zdroje	332
	Judikatura	334